

Naslovnica » Kategorija » Švajneraj IV: Što siješ, to žanješ

| Švajneraj IV: Što siješ, to žanješ

SVJETLANA LUGAR 17. LISTOPADA 2023.

IZDVOJENO, PLANET ZEMLJA

O legendarnoj svinji, teškoj nekoliko stotina kila, koja je živjela i hranila se na jakuševačkom deponiju, i njenoj sudbini, ispričao mi je gospodin Luka, stanovnik starog dijela naselja.

Tako krupnoj, bilo je krajnje vrijeme da se uputi kupcu pa se po nju otišlo s mehanizacijom jer se od debljine više nije mogla kretati.

Govori i da je razočaran sa sumještanima, onoj manjini koja uporno brani zatvaranje farmi u naselju i tako postaju uzrok odgađanjima rješavanja problema zbog blizine odlagališta koje je tik uz naselje. Bio je na nekoliko tribina koje je organiziralo urbano stanovništvo s temom urbanizacije naselja, ali sve su od reda neslavno završile zbog upada svinjara na tribinu koja bi eskalirala u agresiju. Deset godina traje natezanje i uvjeren je da problem može riješiti samo treća strana postupanjem

po zakonu i čije kršenje ne smije biti ne sankcionirano. Nekolicina svinjara ne libe se reći kako bi odustali da su kazne veće.

Zbog negativnog utjecaja blizine gradskog odlagališta Grad je uložio u infrastrukturu naselja i standard domicilnog stanovništva. Tako su dobili: naknade za umanjenu vrijednost nekretnina; naknade za umanjenu kvalitetu življenja; priključak na plinovod za centralno grijanje pred kuću; novi objekt lokalne samouprave; jeftinu legalizaciju ilegalne gradnje gospodarskih građevina; svi Jakuševčani ne plaćaju usluge odvoza kućnog otpada; liječničke i rekreacijske terapije.

Nedostaje urbana povezanost naselja u cjelinu. Tako zbog nedostatka gradskog zemljišta nedostaju nogostupi, i u tom smislu rješenje je na starosjediocima, vlasnicima zemlje da ju u tu svrhu ustupe ili prodaju, a čemu nisu skloni. Onečišćenje okoliša, pretežno zelenih površina duž cijelog sjeveroistočnog poteza od naselja i neprekidno zanovijetanje svinjara i njima pridruženih rezultiralo je da su te površine zapuštene, rubno izrasle u prašumu u kojoj se krije odbačeni krupni otpad, proizvodni otpad iz svinjaca, otpadno koljivo i sl. U isto vrijeme u gustišu su se nekontrolirano razmnožile razne životinjske vrste, a dominiraju čagljevi.

*Divlje odlagalište na Jakuševcu
(Foto: Svjetlana Lugar)*

Sva ulaganja u nasleje idu kroz lokalnu samoupravu i zaključke mjesnog odbora, ali sjednice su od gostiju sabotirane i opravdano je održavanje sjednica u prisustvu zaštitara. Galama, psovanje, vrijeđanje i pljuvanje redovit je dodatak unaprijed dogovorenog scenarija. I na javnim događanjima u naselju atmosfera je uvijek napeta. Nije rijetkost da se na osobnoj razini vrijeđa i omalovažava, i to opetovano u podlozi stoji izgovor „mi smo ovdje sedamsto godina i vi bi nama dijelili pravila pa nas i potisnuli s naše zemlje?!“

Za takvo stanje odgovornost snosi i Grad koji je trebao predvidjeti kako sve njegove odluke koje podilaze nezakonitom djelovanju i da će sve to kad-tad doći na naplatu.

Skloni smo objašnjenju da je ovakvo stanje u naselju posljedica što se dopustilo pojedincima i grupi ljudi ignoriranje postojećih zakona i tolerirala im se nesposobnost prihvaćanja očekivanih moralnih i kulturnih obrazaca ponašanja. Grad je sve to godinama tolerirao.

Lucija iz urbanog dijela naselja ima prijateljicu čiji su roditelji starosjedioci. Kaže da njih dvije samo u komunikaciji kad su same osuđuju takvo stanje. Svako i kratko komentiranje takvog stanja u društvu Jakuševčana, domicilnih, natjera cijelo društvo da ušuti. Naprosto mladima je dosta svega, ali nemaju snage suprotstaviti se. Svi su u međusobnim susjedskim, rodbinskim ili kumstvom povezanim odnosima.

Foto: Svjetlana Lugar

Smrad od svinja s preostalih farmi, posebno s tri velike je nesnosan u svojoj okolini i na dva raskršća gdje su selektori otpadnih i kanalizacijskih voda. Iako komunalni redari smatraju da je to zanemarivo s obzirom da je velik broj farmi zatvoren – s time se ne slažu kućanstva u neposrednom susjedstvu farmi. Njima se ništa nije promijenilo. Osim toga ruža vjetrova po svojoj dinamici tjera smrad i van granica Jakuševca. Zagađivanje okoliša i dalje traje i sad se miješa sa smradom od kontaminiranog bio otpada s odlagališta. Smrad svinja polako zamjenjuje onaj s deponija od biootpada koji postaje miješani otpad jer su u njemu ubačene komponente koje ne spadaju u biootpad (npr. ostaci kuhane hrane).

Predsjednik Vijeća Gradske četvrti Novi Zagreb-istok, **Tonko Bogovac** na temu smrada s odlagališta navodi kako Uprava Grada u suradnji sa *Čistoćom, Zrinjevcem* i ZGOS-om traži rješenje na tjednoj bazi po javljanjima smrada pa se u masu uzroka ubacuju razne tehnologije. Npr. mikroorganizmi, drveni treset, ide se na skraćivanje

vremena između istovara kontaminiranog bio otpada na odlagalište i pokrivanja sa zemljom. Nabavljen je stroj za rastresivanje bio otpada za kompost i koristi se prekriva za pokrivanje komposta u nastajanju. Navršila se godina dana po novom modelu da je sustav gospodarenja s otpadom pokrenut i ide se prema zatvaranju Prudinca. Novi rok koji se spominje je 2026. godina. Hoće li do tada Jakuševac, i dobar dio grada, konačno biti lišen svih vrsta smrada koji karakterizira desetljeća povijesti tog rubnog zagrebačkog kvarta?

Serijal tekstova "Švajneraj" napisan je uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem provedenog Javnog poziva za ugovaranje novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.

Švajneraj III: [Bitke s mjerodavnima](#)

Švajneraj II: [Povijest smrada](#)

Švajneraj I: [Švajneraj](#)

Grad Zagreb stočarstvo

Svjetlana Lugar

POVEZANI ČLANCI
